

VEČERNIK

POŠTNA PLACANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
Štev. 68 UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, četrtek 23. marca 1939

NAROČNINA NA MESECI
Prejemanje v upravi ali po pošti 10.— din.
dostavljen na dom 12.— din. tujine 25.— din.

Cena
din 1.—

Adolf Hitler v Klaipedi

Včeraj so nemške motorizirane čete v celoti zasedle vse klajpedsko ozemlje in ga združile z Nemčijo — Davi se je pripeljal v Klaipedo Hitler na krovu križarke „Deutschland“ in bil slovesno sprejet — Litva si bo zgradila na svoji obali novo pristanišče — Stališče Anglije

KLAJPEDA IN KLAJPEDSKO OZEMLJE STA ZDRUŽENA Z NEMČIJO. AKCIJA DR. NEUMANN JE ZAKLJUČENA. NEMČIJA JE PRIDOBILA S TEM 2416 KVADRATNIH KILOMETROV NOVEGA OZEMLJA IN OKOLI 150.000 NOVIH PREBIVALCEV, OD TEGA SKORAJ 50.000 LITVANCEV. — LITVA JE IZGUBILA EDINO UPORABNO IN Z ŽELEZNICO Z ZALEDJEM ZVEZANO PRISTANIŠČE, DOBILA PA BO PO NEMŠKIH ZATRDILIH V KLAJPEDI SVOBODNO LUKO.

POGODBA NEMČIJE Z LITVO. BERLIN, 23. marca. Zunanji minister von Ribbentrop je poslal vodji in kancelarju Hitlerju včeraj brzojavko sledeče vsebine: »Moja vodja, sporočam podpis pogodbe z Litvo o združitvi klajpedskega ozemlja z Nemčijo. Pogodba, sklenjena med Litvo in Nemčijo določa med drugim, da se z versailleske mirovne pogodbe Litvi priključeno klajpedsko ozemlje zopet združuje z Nemčijo. Litva se obvezuje, da umakne takoj svoje vojaštvo in uradništvo ter izroči ozemlje Nemčiji v miru in redu. Gospodarska, finančna in druga vprašanja, ki so nastala zaradi odstopitve, se bodo uredila naknadno. Obe vladi, litvanska in nemška, bosta storili vse potrebno, da se ohranijo daljši dosedanj medsebojni prijateljski odnosi v korist obeh držav ter se obvezujeta, da bosta v bodoče pri urejanju eventualnih medsebojnih sporov izključevali vsako uporabo lašne ali tuje sile.

BERLIN, 23. marca. Včeraj zvečer sta podpisali nemška delegacija na čelu z zunanjim ministrom in litvanska delegacija, ki ji načeluje litvanski zunanji minister sledečo pogodbo: 1. Litva izroča Nemčiji Klaipedo, 2. Litva dobi v Klaipedi svobodno pristaniščno zono, 3. Obe državi pristajata na medsebojno nenapadljivo klavzulo. V zvezi s to pogodbo se je podpisal dogovor o ustanovitvi nemško-litvanske pristaniške družbe z veljavnostjo 99 let, po kateri obe državi vložita enak kapital v eksploatacijo pomorskega prometa preko klajpedske luke.

NEMŠKE ČETE V KLAJPEDI. KLAJPEDA, 23. marca. Klajpedski direktorji je včeraj ob 10. uri dopoldne izročil oblast nad Klaipedo in klajpedskim ozemljem nemškemu uradnim organom, ki so se pripeljali z avtomobili v mesto iz Vzhodne Prusije. Litvanska vojska se je že dopoldne umaknila iz mesta in opoldne so prileteli sem prva nemška bojna letala. Kmalu nato so se pripeljali od jugovzhoda nemški motorizirani oddelki. Vse mesto je bilo okraščeno z zastavami s ključastim križem in na ulicah je bilo zbrano skoraj vse nemško prebivalstvo. Do večera je bilo vse klajpedsko ozemlje v oblasti Nemčije. Klajpedski deželni zbor je imel zvečer izredno sejo. Voditelj klajpedskih Nemcev dr. Neumann je predstavljal prebivalstvu namenjeno proklamacijo, v kateri se izraža veselje nad ponovno priključitvijo k Nemčiji. Odposlana je bila tudi zalvalna brzojavka Hitlerju.

PRIOHOD ADOLFA HITLERJA

BERLIN, 23. marca. Vodja in državni kancelar Hitler je nastopil sinoči na križarko „Deutschland“ pot v Klaipedo. Z njim je odpotoval tudi vrhovni poveljnik nemške bojne mornarice, kontraadmiral von Raeder. Križarko spremljajo še bojne ladje „Admiral Graf Spee“, „Admiral Scheer“, „Elpzig“, „Nürnberg“ in „Köln“ kakor tudi mnoge torpedovke.

KLAJPEDA, 23. marca. Davi ob zori je pripeljal v tukajšnje pristanišče nem-

ška križarka „Deutschland“ s Hitlerjem na krovu. Mesto je bilo že slavnostno okraščeno in pripravljeno za sprejem. Na pobrežju so stali klajpedski Nemci, dočim so se Litvanci odstranili. V imenu Nemcev je sprejel Hitlerja senat »svobodnega mesta« z dr. Neumannom na čelu. Hitler je izbral pomorsko pot da mu ni bilo treba potovati čez Poljsko.

POLOŽAJ V LITVI

KAUNAS, 23. marca. Da se prepreči demonstracije ogorčene javnosti proti Nemčiji, je vlada razglasila nad vso republiko začasno obsedno stanje. Vlada zbora je permanentno. V Berlinu je bila odposlana posebna delegacija, da se dogovori z Nemčijo o rešitvi vseh vprašanj, ki so nastale z odstopitvijo Klaipede. Litva bo sedaj pospešila gradnjo železnice do preostale morske obale in novega pristanišča na litvanskem ozemlju, da se čimprej osvobodi odvisnosti od nemške Klaipede.

Akcija skupnega odpora

Konferenca v Londonu — Pred podpisom in objavo skupne deklaracije — Črta odpora že na zahodnih mejah balkanskih držav — Središče nemira se bo preneslo na Sredozemlje

LONDON, 23. marca. Zaradi obiska francoskega predsednika Lebruna v Londonu se je sešla angleška vlada včeraj k seji prej kakor navadno. Opoldne je sprejel Chamberlain voditelje pozicije: maršal Attleeja, Greenwooda in sira Archibalda Sinclairja. Nato je bila poldruget uro trajajoča konferenca med Chamberlainom, Halifaxom in francoskim zunanjim ministrom Bonnetom. Oфициalni odgovori vlad Francije, Poljske, Romunije in nekaterih drugih držav glede skupnega protesta proti politiki nasilja doslej še ga protesta proti politiki nasilja doslej še sta za enkrat sporočili, da bi tak skupni nastop premalo zalegel in so zato nujno potrebna dejanja. Potreben je skupen vojaški nastop. Zato je angleška vlada vzele v pretes praktične akcije vojaškega značaja.

LONDON, 23. marca. Včeraj je trajala konferenca med Chamberlainom in lordom Halifaxom ter Bonnetom, ki ji je prisostvoval tudi francoski veleposlanik v Londonu Courbin, skoro dve uri. Razpravljali so o daljnosežnih ukrepih z ozirom na skrajno napeto situacijo, zlasti o

ukrepih, ki naj že vnaprej vplivajo na vsebino Mussolinijevoga govora, ki ga bo imel v nedeljo in v katerem bo baje postavil znane zahteve Franciji.

LONDON, 23. marca. Havas poroča: V angleški vladi je predrt sklep, da se črta odpora ne potegne šele na meji Turčije, ampak že na zahodnih mejah balkanskih držav. Pričujejo se, da bo objavljeno besedilo skupne izjave že jutri ali najkasneje popoldne, nakar bo sledila debata v spodnji zbornici. Pričujejo se tudi, da bo Chamberlain še danes točno opredelil novo angleško politiko. Konferenca Chamberlaina in Halifaxa z Bonnetom je potekala docela pozitivno. Naglašajo se pa, da z izdajo deklaracije še ne bo storjeno vse. Takoj po podpisu izjave bo poklical Chamberlain podpisnice h konferenci za določitev defenzivne politike. V Londonu se pričakuje da pride po CSR in Klaipedi na vrsto Sredozemlje.

MOSKVA, 23. marca. Sovjetska vlada uradno potrjuje prejem načrta angleške vlade o skupni deklaraciji miroljubnih sil proti napadalnici politiki.

Garancije Romuniji

ROMUNIJA BO DOBILA ZAGOTOVILA, DA JI BO NUDENA VSA POMOC V PRIMERU, AKO BI

LONDON, 23. marca. Reuter poroča: Romunski poslanik v Londonu bo odpotoval v Bukarešto danes ali jutri, čim dobi s strani angleške vlade še zadnje informacije. Poslanik Tleca bo imel se tokom današnjega dneva zadevno konferenco z zunanjim ministrom Halifaxom. Kakor se na poučenem mestu zatrjuje, bo

dobila Romunija obvezna zagotovila za njeno obrambo v primeru, da bi bila napadana. Garancije za njeno nedotakljivost bo podpisala tudi Velika Britanija. Tilen bo o tem podrobno informiral svojo vlado v Bukarešto in prinesel ob vrtni nove zadavne informacije.

Zapiski

Lozoriatas

Včeraj je republika Litva sprejela nemško zahtevo po izročitvi Klaipede (Memla). Dopoldne so mesto in ozemlje zapustile litvanske čete in oblastnine, popoldne je pa že vkorakala nemška vojska. S tem se je končal dolgoletni spor med Nemčijo in Litvo za to pristaniško mesto, ki je pripadalo do konca svetovne vojne Nemčiji, nato je pa bilo priključeno kot avtonomna enotica Litvi, da je dobila tako lasten izhod na morje. Klaipeda in klajpedsko avtonomno ozemlje meri 2416 km² in ima okoli 150.000 prebivalcev. V mestu so v veliki večini Nemci, na deželi pa je polovica prebivalstva litvanskega, približno 35.000. Litva sama meri 53.242 km² in ima 2.400.000 prebivalcev. Nemška akcija za priključitev je že stara, aktualna je pa postala zlasti po zasedbi Sudetov in zmagi nemške stranke pri zadnjih volitvah. Proti tej akciji se je boril resno le zunanji minister dr. Lozoriatas, ki je zahteval, da se Litva nasloni na zahodne demokracije in Rusijo ter se upre. Njegovo stališče ni zmagovalo in moral je pred tedni odstopiti. Po njegovem odstopu so se dogodki naglo razvijali in danes je Klaipeda zopet nemški Memel.

Državni ta'nik Maglione in Francozi

Novi papežev tajnik, kardinal Maglione, je bil skoro deset let v Parizu. Sprva so ga imeli za germanofila. Pri sprejemu ga je neka dama vprašala, katere katolike ima raje, francoske ali nemške. »Diskretne!« se je odrezal apostolski nuncij, ki je po svojem odhodu v Rim ostal Francozom v dobrem spominu. Njegovo imenovanje za tajnika je francoski tisk pozdravil z zadovoljstvom, ker smatra, da se je nekdanji pariški nuncij lahko preprčal o lojalnem postopanju francoskih oblastev do Cerkve.

Motorizacija Nemčije

Še l. 1937. je imela Nemčija v prometu 700.000 avtomobilov. Lani se je število motornih vozil povečalo na 3.500.000. V tej panogi industrije so samo v l. 1938. zaposlili 139.000 novih delavcev. Vojni park v tem ni vstet. Vzponednost z industrijo se je povečala lani tudi dolžina modernih avtomobilskih cest za 3000 km, nadaljnjih 10.000 km je na načrtu.

Resnica preko radija

V začetku marca je več angleških radio-poslušalcev protestiralo proti londonskemu radu, češ da zadnje čase razširja tako vznemirljive vesti, da ljudje, ki poslušajo zadnja nočna poročila, ne morejo zaspati. B. B. C. (British Broadcasting Company) je poslušalcem odgovorila, da zelo obžaluje, da jim ne more ustreči, kajti žalostno, resnično je, da so vesti le preeresnične. Tisti poslušalci, ki vznemirljivih vesti ne morejo prenesti, naj jih, preden gredo spat, sploh ne poslušajo. Pravijo, da po zasedbi Češko-Slovaške ni bilo nobenega protesta več...

Češki glas o Nemcih

Češki narod se je priključil življenjskemu prostoru Nemčije, piše »Venkov«, glavni organ bivše agrarne stranke. »To pa ne pomeni konca Čehov. Češka narodnost ne bo prizadeta. Duhovno jaši in uravnotežujeji morajo poučiti druge, da mora biti vsebina češkega nacionalizma konstruktivna in realna. Življenjski obstoj naroda zahteva spoštovanje, lojalnost in korektnost v ponašanju do nemškega naroda.

Maribor, 23. marca

Pred 100 leti je evropska reakcija, ki je zavladala po zlomu Napoleona in revolucionarne Francije, bila na višku svoje moči. „Sveta aliansa“, ki so jo ustanovile Rusija, Prusija in Avstrija, pristopile pa so k nji kasneje vse evropske monarhije, izvenšle Anglije in Vatikana, je obvladala vso Evropo. Njen birokratični in policijski aparat je dosegel do tedaj še nevidno popolnost. Misel vsakega vidnejšega državljanca je bila tako rekoč registrirana v policijskih analih in tak zaznamovanec se nikdar ni mogel dokopati do vplivnejšega položaja. Primer našega Prešerna je zgovoren dokaz za to.

Tudi narodno-osvobodilna gibanja, ki so se razvijala še pod Napoleonom in takoj po njegovem padcu, je vladajoči sistem konec tridesetih let prejšnjega stoletja pritisnil k tlom. Srbi, Grki, Romuni na Balkanu, Španci in Portugalski na Iberskem polotoku, Nemci in Italijani ter slovanski narodi v Srednji Evropi, vsi so bili okrnjeni v svojih narodnih pravicah, nasilno razdeljeni med več fevdalnih držav ali državice, ki so jim stale na čelu po monarhičnih držav „Svete aliansa“ protežirane knežje družine.

Dočim so navedeni narodi, zlasti velja to za Nemce, Italijane in Grke, v drugem in tretjem desetletju 19. stoletja še mogli dati znake narodnega odpora in težnji po osvoboditvi izpod fevdalnega in tuljega jarma in združitvi v enotne narodne države, so v tridesetih letih tega stoletja ti pojavi zamrli, bili nasilno udušeni in prisiljeni, omejiti se na ozke revolucionarne skupine posameznih narodov. Kjer koli pa je kljub budni pazljivosti vladarjev prišlo do izraza nezadovoljstva, so bile sklicane konference monarhov „Svete aliansa“, ki so določile sredstva in pota, da so se taki poizkusi zatrli. Tako je prišlo do konference v Opavi, ki se je nadaljevala na kongresu v Ljubljani l. 1821.

Kasneje niti taki sestanki niso bili več potrebni. Evropa je bila mirna in pokojna ter predvsem pokorna. Vznemirila jo je sicer pariška vstaja l. 1830 in pregon Bourboncev iz Francije, toda vzpostava vladavine „meščanskega“ kralja Ludovika Filipa je vladajoče duhove po Evropi spet pomirila. Tako je pred 100 leti Metternichov sistem, ki je bil duša „Svete aliansa“ izgledal trden, večer in neporušljiv. Reakcija je slavila uspeh za uspehom, težnje vseh narodov po svobodi so izgledale podvržene interesom fevdalcev in denarnih močnikov ter najvišjih birokratov, ki so se nemoteno vdajali svojim užitkom in kopicenju vedno novih bogastev.

In ko so tedanji močniki bili najbolj prepričani o trajnosti in trdnosti svoje oblasti, ki je takrat stopala že v štirideseto leto svojega trajanja, je februarja l. 1848. izbruhnilo splošno nezadovoljstvo in nevzdržnim stanjem prilik v Evropi in svetu. Najprej v Parizu, kot tradicionalnem začetniku vseh meščanskih revolucij prejšnjega stoletja v Evropi, nato pa marca istega leta tudi v Berlinu, na Dunaju, v Budimpešti in Pragi. V teku ene noči so bile vse tedanje evropske veličine vržene iz svojih postelj in vladnih stolčkov, vladarske hiše so bežale, prav tako ministri, oblast pa je prešla v roke tedaj zapostavljenih meščanov.

Vznemirjenost na Poljskem

VARSAVA, 23. marca. Poljska je zašla z novim razvojem dogodkov v zelo neprijeten položaj. Njena meja z Nemčijo se je v enem samem tednu občutno podaljšala. Zaradi tega se opaja v Varšavi mrzlično diplomatsko delovanje. Zunanji minister Beck je po vrsti sprejel poslane Anglije, Francije, Nemčije, Romunije in Madžarske. Dalje so se pa sešli na izreden posvet tudi predsednik republike, lef vojske maršal Rydz-Smygl, načelnik generalnega štaba in zunanji minister Beck. Največja opozicijska stranka, Poljska narodna stranka, je včeraj izdala apel, naj Poljska takoj pristopi k skupni fronti demokracij in se tesno nasloni na Francijo in Romunijo.

Slavnostni dnevi v Londonu

POTEK OBISKA FRANCOSKEGA PREZIDENTA V PRESTOLNICI VELIKE BRITANJE. — NAGOVORI, SPREJEMI IN KONFERENCE.

LONDON, 23. marca. Na slavnostni večerji je angleški kralj Jurij med drugim naglasil, „da je zgodovina obeh narodov poleg junaštva izpolnjena tudi z velikimi uspehi na znanstvenem in umetniškem polju. Demokratične vlade obeh narodov so omogočile ustanove, preko katerih se najzgovorneje izpričuje vsenarodna svoboda. Obe vladi bosta, zavedajoč se resnosti položaja in skupnih interesov, nadaljevali delo za ohranitev miru.“ Lebrun je med drugim poudaril, „da je prijateljstvo obeh narodov zakoreninjeno v moralni zavesti, na podlagi katere se krepi medsebojno razumevanje na vseh poljih. Oba naroda sta se izjavila za skupna načela in prepričani sem, da delajo francoski in angleški državljani za ves svet, ako podpirajo ta načela ter se trudijo, da bi svet prišel iz današnjih temnih dni.“

Včeraj jutraj sta Lebrun in soproga obiskala francosko bolnišnico v Londonu. Na vožnji skozi mesto v odprti

gala kočiji sta bila navdušeno pozdravljena od množic, ki so po vseh ulicah manifestirale za zavezništvo obeh narodov. V Guild Hallu je visoka gosta sprejel londonski župan z vsemi odborniki v svečanih uniformah. Sledilo je slavnostno kosilo, ki so mu prisostvovali vsi londonski odličniki. Navzočni so bili med drugimi tudi princesa Mary, canterburyški nadškof, vojvoda in vojvodinja Kentska itd. Za londonske reveže je izročil Lebrun 130 tisoč dinarjev. Pri velikem sprejemu v občinski palači sta londonski župan Bowater in Lebrun izmenjala prisrčne nagovore. Zvečer je bila v francoskem veleposlaništvu slavnostna večerja, po tej sta francoska gosta in angleška kraljevska dvojica prisostvovala gala predstavi v operi Covent Garden, čast, ki bi tuji suverenom le redkokdaj izkaže. Balet so prenašale vse angleške, francoske in ameriške radio-oddajne postaje.

Angleške vojaške priprave

ANGLIJA SE MRZLIČNO PRIPRAVLJA NA OBRAMBO IN NAPAD V PREDNJI AZIJI IN AFRIKI ZA PRIMER EVROPSKE VOJNE.

LONDON, 23. marca. Po iz Kahire sem dospelih vesteh so se dogodili zadnje dni na meji Egipta in italijanske Libije manjši incidenti med omejenimi četami. Italijanski poslanik v Kahiri grof Mazzolli je odpotoval v Rim, da poroča Mussoliniju. Nedavno potovanje šefa angleškega generalnega štaba po najvažnejših bazah britanske obale na Bližnjem vzhodu pa nudi tukajšnjim politikom in diplomatom novo priložnost za razpravo o italijan-

skih načrtih v primeru evropskega spora. Ako se bodo uresničili načrti, ki so bili v Londonu izdelani, bo Velika Britanija že v nekaj tednih popolnoma pripravljena na vsem področju Bližnjega vzhoda na vsako eventualnost. Posebno se je pa poskrbelo za to, da italijanske čete v Abesiniji, ki bi bile v primeru vojne takoj odrezane od vsake zveze z Italijo, ne bi mogle vpasti v Sudan in iskati tam izhoda.

Anglija in sovjetska Rusija

POZIV SOVJETSKI RUSIJI, DA SE PRIDRUŽI ZVEZI DEMOKRATSKIH DRŽAV IN USTAVI DELOVANJE KOMINTERNE.

LONDON, 23. marca. Zadnji dogodki v srednji Evropi so temeljito spremenili dosedanje smernice angleške zunanje politike. Pokopali so tako načelo izolacije, kakor nevmešavanja in nasprotovanja snovanju blokov. Sedaj je prav Anglija tista, ki uvideva nujno potrebo po aktivnem posežku v dogodek in ustanavljanju bloka, ki naj bo protitež osi Rim-Berlin. Zato je tudi sama pozvala sovjetsko Rusijo, naj pristopi tudi formalno k bloku London-Pariz, ki naj bi se upri nemški ekspanziji. Pritegnejo pa naj se tudi Polj-

ska in nekatere druge evropske države. Zadevni poziv je bil sovjetski Rusiji dostavljen preko londonskega veleposlanika Majskega. Vendar zahteva Anglija od sovjetske Rusije, da v interesu skupne stvari ustavi vse mednarodno razdiralno delo kominterne in še nekatere druge akcije. To je nujno potrebno zaradi pritegnitve Poljske in Romunije in zaradi pomiritve angleškega javnega mnenja. Tu pričakujejo, da bo sovjetska Rusija angleške predloge sprejela.

Na Slovaškem vlada kaos

IZJAVA DR. TISE, KI PA JO DOGODKI KAKSNA BO KONČNA

LONDON, 23. marca. Slovaški predsednik dr. Tiso je izjavil poročalcem listov, da mu je Hitler zagotovil popolno neodvisnost Slovaške in zato veruje, da bo obljubo tudi izpolnil. Dalje je dejal, da bom v kratkem priče novih važnih dogodkov v Evropi, toda Slovaški ne bo grozila nobena nevarnost. »Daily Telegraph« pa poroča, da so razmere na Slovaškem katastrofalne. Vlada v Bratislavi je popolnoma brez moči in po mestih in vaseh gospodarijo orožne bande. Vsi moški in celo otroci nosijo puške in dru-

DEMANTIRAJO. — NIHCE SE NE VE, USODA SLOVAŠKE.

go orožje. Slovaki spoznavajo vedno bolj, da pomeni njihova »svoboda« in »neodvisnost«, ki jim jo je dala Nemčija, v resnici okupacijo in kaos. Po vesteh, ki so prispеле sinoči v London, so nemške čete včeraj nenadoma prekoračile reko Vah in napredovale 15 km. Namen tega napredovanja ni znan. Ministra dr. Tuka in dr. Turčanský se mudita v Berlinu, a rezultati njihovih pogajanj z Nemčijo še niso znani. Gre za nadaljnjo usodo Slovaške, ki je še vedno negotova.

Podkarpatski begunci v Mariboru

DANES DOPOLDNE STA ŠLA SKOZI MARIBOR DVA TRANSPORTA BEGUNCEV IZ PODKARPATSKE UKRAJINE, KI SE VRAČAJO PREKO ROMUNIJE V DOMOVINO.

Maribor, 23. marca. Danes jutraj sta prispela na mariborski glavni kolodvor dva transporta beguncev iz Podkarpatske Ukrajine in deloma tudi Češke in Slovaške, ki so v prevarnatih in okupacijskih dneh morali zapustiti domovino in pobegniti pred madžarskimi okupatorji. Takrat so morali, žene in otroci pobegniti večinoma v Romunijo, od tod pa v našo državo, kjer so se zbrahi v posebne transporte, s katerimi se sedaj vračajo nazaj v domovino, ozi-

roma kraje, ki so blizu njih domovine. Med njimi je tudi več Cehov, ki so bili v takratnih dneh v Podkarpatski Ukrajini. Povratek v domovino je sicer žalosten, vendar pa poln upanja in nade, ki je ne more streti nobena, še tako tragična okolnost.

Kot smo obveščeni, se za danes popoldne pričakuje še dva transporta beguncev. Vest o povratku beguncev se je z živahnim zanimanjem raznesla po mestu ter je bila in bo še danes predmet razgo-

vorov in ugibanj, zakaj naj bodo časi taki ali taki: Slovani smo si bratje med seboj in na dnu src je večno živa krvna zaveza — svestoba za zvestobo.

Odpoved pomorskega sporazuma

BERLIN, 23. marca. Na Wilhelmstrasse potrjujejo, da pripravljajo Nemčija odpoved nemško-angleškega pomorskega sporazuma. Dan odpovedi pa še ni znan. Prav tako tudi še niso znane podrobnosti o obliki odpovedi, ker je v pogodbi določen odpovedni rok šestih mesecev.

Glasovi pariškega tiska

PARIZ, 23. marca. Jutrnji pariški tisk pripisuje izreden pomen včeršnjemu sestanku francoskega zunanjega ministra Bonneta s Chamberlainom in lordom Halifaxom. Vprašanje je, ali bo Mussolini zatorej v nedeljo res objavil najavljene italijanske zahteve nasproti Franciji, pravi »l' Ouevre«. »Figaro« se v glavnem bavi s položajem Romunije in podčrtava njeno odločnost v obrambi svoje neodvisnosti. »Ere Nouvelle« s fino ironijo naglašja, da je Poljska sama pomagala, da so se podaljšale na jugu njene meje z Nemčijo.

Posredovanje med Madžarsko in Romunijo

BUKAREŠTA, 23. marca. Tako Poljska kakor Nemčija sta se ponudili, da posredujejo v sporu med Romunijo in Madžarsko. Nemčija je celo ponudila, da izvede na Madžarsko pritisk, ako se bodo njene zahteve pri trgovinskih pogajanjih bolj upoštevale. Vodja nemške trgovinske delegacije ni odpoval v Berlin, kakor je bilo najavljeno, marveč je ostal v Bukarešti in so se pogajanja sinoči nadaljevala.

Odmevi zasedbe Češke

LONDON, 23. marca. Angleški finančni minister sir John Simon je zahteval od nemške vlade, naj ne dela nobenih zaprek pri izselitvi beguncev iz bivše Češko-Slovaške.

LONDON, 23. marca. Včeraj je bil sprejet v drugem branju zakonski predlog, da nobena angleška banka ne izroči Nemčiji češkega zlatega zaklada, ki je tezaviran v angleških bankah.

MONTREAL, 23. marca. Češko-slovaški konzul v Montrealu je odklonil izročitev konzulata Nemčiji.

HITLERJEVO PISMO MUSSOLINIJU.

RIM, 23. marca. Mussolini je sinoči sprejel Italijanskega veleposlanika v Berlinu Altolica, ki mu je baje izročil posebno Hitlerjevo poslanico.

GOERING ZOPET V ITALIJO

BERLIN, 23. marca. Feldmaršal Goering je včeraj dospel v San Remo, da nadaljuje svoj dopust. Prebivalstvo mu je priredilo svečan sprejem.

JAPANSKA OFENZIVA.

LONDON, 23. marca. Po poročilih iz Tokia so Japonci pri Nančangu predrli drugo kitajsko obrambno črto in napredujejo k tretjemu pasu kitajskih utrd, ki so stalno pod ognjem japonskih letal.

AMERIKSKI VOJNI PRERACUN.

WASHINGTON, 23. marca. Ameriški kongres je včeraj definitivno sprejel vojni preračun 360 milijonov dolarjev ter 117 milijonov dolarjev za obalno obrambo.

NOVI ATENTATI V ANGLIJI.

BIRMINGHAM, 23. marca. Včeraj je v mestu eksplodirala bomba. Razbit je bil neki avto in več šip. Zvečer sta dve eksploziji znova vznemirili prebivalstvo. Pod razvalinami sesute hiše so našli ostanke pekleninske stroja. Sklepajo, da je to delo irskih atentatorjev. Policija je aretirala pet oseb.

Borza, Curih, 23. marca. Devize: Beograd 10, London 20.84, Pariz 11.78 1/2, Berlin 17.12, Milan 23.40, Budimpešta 87.25, Bukarešta 3.37, Sofija 5.40.

Smučarska poročila

(»Patnik«, Maribor, 23. marca.)

Koča na Pesku: — 6, jasno, severni veter, 60 cm pršica, smuka odlična. — Senjorjev dom: — 10, jasno, vetrovno, 10 cm pršica na stari podlagi 30 cm, smuka odlična. — Peca: — 5, jasno, mirno, 25 cm pršica na podlagi 60 cm, smuka odlična. — Moziška koča: — 8, sončno, 70 cm snega, osončno pršič, prisojno osrejen, smuka odlična. — Kočnikov dom na Korošci: — 12, sončno, 200 cm pršica, smuka odlična.

Domači zapiski

En dan razprave v senatu

V večerajšnji proračunski razpravi v senatu, ki se je zavlekla do večera, se je zvrstilo sedem govornikov združene opozicije in JNS. Davidovičev Dušan Stevčič je kritiziral previsoke postavke proračuna. Jeremija Živanovič je večino svojega govora posvetil uradniškemu vprašanju. Z današnjim stanjem uradništva ne more biti nihče zadovoljen. Za njim je dve uri govoril senator dr. Kramer o nalogah sedanje vlade, decembrskih volitvah in njihovih posledicah, o državnem proračunu in dolobah finančnega zakona ter žel za kritiko prilik v Sloveniji ostre medklice senatorjev. Za dr. Kramerjem so govorili še dr. Andjelinovič, dr. Josip Nemec, Radoslav Dumič in Ivan Pucelj. Jedro vseh govorov je bilo posvečeno nujni rešitvi hrvaškega vprašanja. Danes bo proračun definitivno sprejet.

Dr. Mačkova izjava ameriškemu tisku

Včeraj smo v izveščku iz »Jutarnjega lista« prinesli izjavo dr. Mačka dopisniku ameriškega lista »Associated Press«. Naše poročilo je bilo točno, vse ostalo je netočno. Današnji »Hrvatski dnevnik« zanikuje, da bi dr. Maček v nevezanem razgovoru z dopisnikom izjavil ono, kar so prinesli listi v celoti po »Jutarnjem listu«. Izjava ni bila poslana na vpogled dr. Mačku, v njej manjka izhodna točka predsedničkovega razlaganja. Kdor pozna stil dr. Mačka, lahko na prvi pogled vidi, da je to svobodna reprodukcija razgovora, in ne izjava. Listi ne bi smeli prinašati tako okrnjenih izjav o važnih vprašanjih v tako resnem času.

Ostavka mestnega sveta v Karlovcu

Mestni svet v Karlovcu je podal ostavko z mestnim županom na čelu. Ostavko utemeljuje s tem, da država ni izpolnila svojih obveznosti do mestne bolnišnice v Karlovcu, ki je mesto samo ne more vzdrževati. Kot vzrok odstopa navajajo tudi mestno policijo, ki jo mora mesto samo vzdrževati, dajati plače in pokojnine.

Kolonizacija Južne Srbije

Med koloniste Južne Srbije so razdelili doslej 140.500 ha zemlje, ki obsega nad 200 kolonij in 435 manjših naselij. Zemljo so dobili dobrovoljno, bivši vojniki in revnejši domaćini. Naselilo se je okrog 14.000 družin, med njimi so v Bresternici ob Vardaru tudi primorski Slovenci. Največje število kolonistov obdela Kosovo polje in Metohijo. Kosovo je še l. 1919 imelo komaj 24% Srbov, danes jih ima že 43%. Tudi v Metohiji se srbski življenjski in agrarni zmernost bolj uveljavlja. Površina požete zemlje se je povečala skoro že za tretjino. Mnogo je še zapuščene zemlje v okolici Dojranškega jezera in na Očvem polju, od koder se turški lastniki pogosto izseljujejo.

Vsak sedmi Jugoslovjan je meščan

Beg iz dežele v mesta je postal v naprednih državah problem, ki ga bodo morale čimprej zavreti. Dežela hira, z gruntov silijo ljudje k industriji, obrti in drugim poklicem v mestnih središčih. Po šteju l. 1931 je bilo v Jugoslaviji v 84 mestih 1.939.235 ljudi, približno 14% vsega prebivalstva. Do danes se je odstotek meščanov gotovo še povečal, preseljevanje z dežele v mesta gre svojo pot dalje. Karjev z značajem mestne občine je imela savska banovina 20, dunavska 15, zetska 10, primorska, drinska in vardarska po 8, vrbska in moravska po 5, dravska 4. V primeri iz l. 1921 so nekatera mesta nenavadno naglo narasla, tako Beograd za 108, Zagreb 81, Čačak 79, Kragujevac 74, Skoplje 69, Smederevo 66, Cetinje 64, Zemun 52, Ercegovci 47, Krševac 47, Novi Sad 41%. Prirastek Ljubljane je v istem desetletju znašal le 12, Maribora 8%, dočim je prebivalstvo Celja in Ptuja kakor ono v mestih Korčuli, Sremskih Karlovcih, Livnu, Starem gradu, Hvaru in Bakru celo padlo za 2 do 19 odstotkov.

Novice

Požarna katastrofa v ptujski okolici

POSESTNIKU JAKOBU ROGINI IZ SV. VIDA POGORELA DOMACIJA, NJEGOVEMU SOSEDU PA GOSPODARSKO POSLOPJE.

Ptuj, 23. marca. Sinoči je kmalu po 7. uri izbruhnil požar pri posestniku Jakobu Rogini na Pobrežju pri Sv. Vidu. Iz doslej še nepojasnjenega vzroka je začelo goriti gospodarsko poslopje, ki ga je ogenj uničil do tal. Z gospodarskim orodjem in prideli so zgorale tudi 3 svinje in 8 mladih prašičkov. Z gospodarskega poslopja se je ogenj razširil na stanovanjsko hišo, ki so z velikimi napori preprečili nadaljnje Poleg hišnega inventarja je zgorela tudi

veča vsota denarja, ki ga posestnik Rogina ni več mogel rešiti iz divjega elementa. Odtod pa se je ogenj razširil še na sosedovo gospodarsko poslopje, ki je dočela zgorelo. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Ptuja, Sv. Vida in Jerovec, ki so z velikimi napori preprečili nadaljnje širjenje požarne katastrofe ter obvarovali sosedne domačije strašnega razdejavanja. Pos. Rogina trpi nad 60.000 din škodo, njegov sosed pa najmanj 20.000, ki je le delno krita z zavarovalnino.

Poljedelski odsek pri železniški upravi

V nekaterih železničarskih krogih, zlasti v onih, ki se pečajo s komercialno politiko železniške uprave, se je pričela akcija za ustanovitev posebnega poljedelskega odseka naših železnic. Strokovnjaki so že izdelali obširen načrt, po katerem naj bi se novi odsek brigal za razvoj našega poljedelstva. Samo dobro urejeno poljedelstvo bo povečalo tovarni promet na naših železnicah in s tem se bodo povečali tudi dohodki železniške uprave. V Franciji, kjer železnice že imajo poljedel-

ski odsek, ima železniška uprava vzorne vrtnarje, sadjarstvo, čebelarstvo in druge panoge poljedelstva. Po tem vzorcu naj bi se uredil poljedelski odsek tudi pri naših železnicah. Pred leti smo že imeli poljedelski odsek, ki pa je samo kratko dobo deloval, ker je obveljalo napačno mišljenje, da mora dati ta odsek že aktivno bilanco. O ustanovitvi poljedelskega odseka pri železniški upravi že razmišljajo, kako pa bo ta problem rešen, še ni znano.

Zborovanje celjskih trgovcev

Celje, 23. marca. V Celju so včeraj zborovali trgovci celjskega, gornjegrajskega in šmarskega okraja. Zborovanje je vodil predsednik Zdrženja g. Koštr Ludvik iz Prekopa pri Vranskem. Tajniško poročilo je podal g. Coklin Tone, ki je razložil gledanje trgovcev na obdobje, na nabavljajne zadruge, govoril je o položaju trgovine na podeželju, o neolajni konkurenci, delitvi kornje in moke po občinah, krošnjarstvu, lesni stroki in trgovskemu listu. — Zdrženje šteje 631 članov. Sprejet je bil proračun za tekoče leto v znesku 278.000 din.

Prekinjena železniška zveza Zagreb-Dalmacija

Na dalmatinsko liško progi je pri Zrmanji prekinjen železniški promet. Zaradi velikih sneženih zametov je v snegu običajni tovorni vlak. Zaradi strahovitih burje in neprestanega snega so očistevalna dela na progi zelo otežena. — Sneg je ponekod do 2 metra visok in je zato promet še vedno oviran.

Neprestani požari na Dravskem polju

V Prepolah je izbruhnil požar v stanovanjski hiši posestnika Jakoba Rojčica. Ogenj je uničil hišo in gospodarsko poslopje. Vzrok požara še ni znan. Zanimivo je, da je imenovan posestnik v zadnjih letih 8-krat pogorel. Od Rojčica se je ogenj razširil tudi na gospodarsko poslopje posestnika Andraža Kirbiša, ki mu je požar vse upepelil. Škoda je precejšnja.

O iz državne službe. Iz državne bolnišnice za duševne bolezni v Novem Celju je sekundarni zdravnik dr. Ivan Karoni premeščen v bolnišnico za duševne bolezni na Studencu pri Ljubljani. Za kancista pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu je imenovan sodni uradniški pripravnik Ivan Hictaler.

O zborovanju ljutomerskega učitelstva. Te dni je bilo v Gornji Radgoni zborovanje ljutomerskega učiteljskega društva, ki ga je vodil nemurni predsednik g. Karel Mavrič, upokojeni šolski upravitelj iz Gor. Radgone. Na zborovanju so razpravljali o važnih stanovskih zadevah obmejnega učitelstva.

O Fram. V sokolskem domu v Framu gostujejo v nedeljo, 26. t. m., ob 15. uri mariborski gledališki igralci s čustveno veseloligro »Pesem s ceste«.

O Rogoška Slatina. Moderni brivski salon je otvoril Anton Urganovič.

O Dravska sekclja Jug. veterinarskega združenja ima občni zbor v soboto, 25. marca, ob 9. uri v hotelu Union v Celju.

O 70-letnica Narodne čitalnice v Kamniku. V dobi zgodovinskih ljudskih tabo-

pokret oviran z raznimi zaprekami, se je pred 70 leti ustanovila v Kamniku Narodna čitalnica. Pobudo za ustanovitev sta dala odvetnik dr. Valentin Prevec in njegov koncipient pesnik Simon Jenko. Kamniška Narodna čitalnica je bila zbirališče vseh zavednih Slovencev. Med njenimi častnimi člani omenja kronika tudi škof dr. Strossmayerja, med ustanovniki in sodelavci pa so bili mnogi vidni slovenski javni delavci, tako da ima Narodna čitalnica v Kamniku res lepo preteklost.

O iz Laskega. V soboto bo ob 20. uri gostovala v Sokolskem domu igralska skupina Narodne strokovne zveze iz Ljubljane z veseloligro »Pesem s ceste«.

O Grški potnik v vlaku okraden. V vlaku Jesenice - Ljubljana je nekdo ukradel grškemu potniku Mihailu Ciprosu listnino, v katerem je bilo 9 čekov po 50 dolarjev, bankovec za 10 dolarjev in dva bankovca po 1 dolar ter zlat prstan.

O Regulacija Sotle. Gradbeni minister je odobril znesek 13 in pol milijona dinarjev za regulacijo Sotle od Figarjevega mostu do Ramborja.

O Nove postojanke Zveze Maistrovih borec. V nedeljo, 19. marca 1939 sta se vršila ustanovna občna zbor odsekov Zveze Maistrovih borec pri Sv. Tomažu pri Ormožu in pri Veliki Nedelji, katerih se je udeležilo veliko število tamošnjih domačinov, ki so se v prekratni dobi borili pod vrhovnim poveljstvom generala Maistra za osvoboditev naše severne meje. Po izvršnih formalnostih sta bili izvoljeni reprezentanci in sicer pri sv. Tomažu za predsednika tov. Zmauc Franc, namestnika tov. Rakuša Jože, tajnika tov. Megla Peter in blagajnika tov. Canjko Franc. Pri Veliki Nedelji pa za predsednika tov. Moravec Ivan, za tajnika tov. Kovačec Peter in za blagajnika pa tov. Kržič Ivan. V nedeljo, je bil ustanovni občni zbor odseka Zveze v Rogoški Slatini, katerega se je udeležilo nad 200 borec. Po končanih poročilih sta bila izvoljena za predsednika tov. Ivan Gračnar, upravitelj Rogoške Slatine, in za podpredsednika pa tov. Stefanciosa Anton, šolski upravitelj iz Rogatec, za tajnika Lapuh Viktor in za blagajnika pa tov. Avguštin Stefan.

O Pevsko društvo »Sloga« v Rogoški Slatini bo priredilo 6. avgusta proslavo 15-letnice, združeno z velikim koncertom raznih pevskih zborov. Vabimo k sodelovanju vsa društva, zborni, in jih prosimo, da ta dan ne prirejajo prireditev, temveč da navedeni datum rezervirajo za izlet v Rogoško Slatino!

O Iz Legije koroških borec. Prihodno nedeljo bo redni občni zbor kraj. org. Legije v Trzinu, in sicer ob 9. uri v kavarni Javornik. Isti dan se vrši občni zbor kraj. organizacije v Kranjski gori, in sicer ob 11. uri v hotelu »Razor«.

Tovariši borci, udeležite se obeh zborov polnoštevno, da čujete poročila

Lepa navada -
predno greš spat.

zobna pasta
Chlorodont

svojega upravnega odbora ter poročila zastopnika glavnega odbora iz Ljubljane.

O Zveza Maistrovih borec v Mariboru vabi na ustanovni občni zbor odseka Zveze vse one borec, ki bivajo v občini Makole in bližnji okolici in so se udeležili osvobodilnih akcij leta 1918/19 za našo severno mejo pod vrhovnim poveljstvom gen. Maistra, ki bo v nedeljo 26. marca 1939 p rami sv. maši v dvorani posojilnice v Makolah.

O Požar na Anderskem vrhu. Danes zjutraj je nastal požar pri posestniku Fr. Meznarju iz Anderskega vrha. Poslopje je pogorelo do tal in z njim vse poljsko orodje ter živina. Škoda se ceni okoli 40—50.000 din. Kako je požar nastal, še ni znano.

O Litjski most se je podr. Ze nad 80 leti stari litjski most, ki je bil popolnoma razruhan, se je včeraj skoraj popolnoma razlomi. Zlomil se je namreč srednji mostni opornik in most se je globoko ugreznil. K sreči se ni dogodila nobena nesreča.

Celje

c K poročilu o imenovanju mest. svetnikov v Celju sporočamo dodatno, da je imenovan za mestnega svetnika tudi podpredsednik skupščine g. Alojz Mihečič.

c Komisija na cesti Gomilsko-Zateji. Na cesti med Gomilskim in Zatejem je bila komisija okrajnega cestnega odbora v Celju in občin Braslovce ter Gomilsko. Ko bo banovina odobrila traso novoprotektirane ceste, se bo pričela gradnja. — Krediti so že odobreni.

c V bolnišnico sta bila prepeljana: Atel-Sek Alojz iz Poljan pri Rečici, ki mu je hlaod zlomil nogo in Tekavec Rudolf, delavec iz Polzele, ki mu je odskočil s stroja v obraz kos lesa.

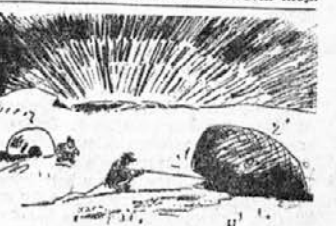
c Poskušnja in razstava vin bo v Dramljah za dramsko-savinsko vinsko okrožje na praznik 25. in v nedeljo 26. t. m.

Ptuj

p Trgovine bodo na Marijin praznik odprte do 11. ure.

p Popolno preložitve ceste Ptuj - Vurberg - Sv. Martin je odobrila banska uprava. Dosedanja cesta Ptuj - Vurberg, ki je vsepreveč vijugasta in je proti Sv. Martinu neizogibno vezana na strm klane »Farovščake«, kjer se je zgodilo že mnogo prometnih nezdov, bo preložena na levo dravsko obzrje. Na novi cesti odpadejo vsi večji vzponi in bo po tej štiti najdaljša zveza z Mariborom. Gradbeni stroški za ureditev te ceste so predvideni na 2.475.000 din.

p Mestni svet je sklenil, da se odpove prostori »Vzajemnosti« v Veliki vojašnici, ker jih potrebuje za Prosvetno društvo, ki je zaprosilo občino za dvorano. Proti tej odločbi je »Vzajemnost« poslala na mestni svet obširno spomenico, podpisano od več društev. Spomenica pravi med drugim, da so delavske organizacije »Vzajemnost« in bivša »Svoboda« investirale v adaptacijo sedanjih prostorov 15.000 din in da je njihovo prosvetno delo zelo pomembno za narodno zavest med delavstvom ob severni meji.

»Ah, in jaz sem ga hotel pravkar odvezati!«

Maribor

Obisk dveh umetnikov izza meje

Razgovor z dvema tržaškima umetnikoma — Moderna umetnost se zanima za aktualnost in razvoj naroda — Slovenski umetniki naj bi kmalu razstavljali v Trstu

Od 24. marca do 1. aprila bosta razstavljala v muzejskem stolpu na novo preurejenega mariborskega gradu tržaška umetnika slikar g. Avgust Černigoj in kipar g. Ugo Carà. Razstava bo otvorjena v petek ob 11. uri.

Oba umetnika sta znana slovenski javnosti iz razstave v Ljubljani v zadnji polovici prejšnjega meseca. Za razstavo obeh Tržačanov je bilo vseskozi veliko zanimanje.

Prav slučajno sem jih včeraj dopoldne srečal v mariborskem gradu v družbi gg. ravnatelja Baša in arhitekta inž. Černigoja.

G. Černigoj, kako sodite o slovenskem slikarstvu? V močnem razvoju je ter se skuša rešiti tujih vplivov — zapada in akademiji. Moderna umetnost kaže zanimanje za aktualnost in za razvoj naroda.

Vaša pot do slikarstva? Prva dela so bile dekoracije; pred desetimi ali dvajsetimi leti, pa sem se približal slikarstvu. Danes se bližam naravi, iz nje čr-

pam, kolikor največ morem; od tod me vodi pot do neorealizma. Prav posebno me zanima kraško okolje, istrska zemlja, ki je do sedaj še slikarsko malo izkoriščana.

G. Carà, in Vaša sodba o slovenskem kiparstvu? Name je napravilo ugoden vtis. Zdi se mi, da je slovenska plastika bolj dekorativna plastika, da je bliže arhitekturi. Za razvoj je vsekakor zanimivo, da imajo kiparji možnost, da se razmahnejo v arhitekturi.

Kako pa sodite o italijanskem kiparstvu? Usmerjeno je bolj k naravnemu razvoju, dasi črpa iz preteklosti, iz rimske in renesančne dobe, iz vsega pa, kar je bilo pozitivno in močno. V tradiciji posega, ker se skuša osvoboditi vseh tujih vplivov (germanskega itd.).

Preskočili smo na Meštrovica in na razstavo »Pol stoletja hrvatske umetnosti«. Carà pripoveduje, da je Meštrovic vsekakor velikan v kiparstvu, da je mlajša generacija absorbirala mnogo njegovega duha, da se ga pa boče otresti. Sploh

je vpliv praške šole močnejši od zagrebske. Razstava »Pol stoletja hrvatske umetnosti« je bila kvalitetno zelo na višini; opazilo se je, da bi gotovi umetniki lahko zasedli pomembnejša mesta, kakor so jih (Kristinič).

Kako lahko živi pri vas umetnik od svojega dela? 40 milijonski narod ima pač večje možnosti; nekateri živijo od umetnosti, drugi pa od dekoracije. Zanima je v totalitarnih državah nekaj neobhodnega. Pred nedavnim je bil izdan dekret, da morata iti 2% stavbnega proračuna za dekoracijo, s čimer se hoče zaposliti umetnika, da ne postane bolhem.

In razstave? Lani je bilo na beneški mednarodni razstavi okoli 1200 del; od teh se jih je prodala tretjina. Tako je, da na razstavah grede kvalitetna dela vedno.

Vaša pot k nam? Da vpsotavim stike; najina zadnja želja pa je, da bi slovenski umetniki kmalu razstavljali v Trstu.

m. Pobrežje. V sokolskem domu na Pobrežju gostujejo v soboto, 25. t. m., ob 20. zvečer mariborski gledališki igralci s čustveno veseloigro »Pesem s ceste«.

m. Brivnice in česalnice ne bodo v soboto na praznik odprte do 16. ure, kakor je bilo včeraj objavljeno, nego samo od 7½ do 14. ure.

m. Kino »Esplanade« je včeraj popoldne predvajal 1. del velikega sportskega filma L. Riefenstahlove »Olimpiada«, prisostvovali so zastopniki političnih in šolskih oblasti ter tiska.

m. Orkester Glasbene Matice v Mariboru ima vajo danes ob 20. uri. Načelnik.

m. Občni zbor Ribarskega društva v Mariboru bo v petek, 24. t. m., ob 20. v loviski sobi hotela »Orel«.

* Samarijanski izpit Rdečega križa se vrši v nedeljo, dne 2. aprila, ob 9. uri jutraj v dvorani Gas. doma. Vodja tečaja.

* Klub absolventov trgovske akademije priredi v četrtek, 23. ob 20. v dvorani Delavske zbornice predavanje o »Položaju žene v jugoslovanski zakonodaji«. Predava g. dr. Vito Kraigher iz Maribora.

* Najlepše Velikonočne praznike Vam nudijo »PUTNIK-ovi« izleti z luksuznimi avtomobili: 7. do 10. aprila: Benetke — Padova — Gorica din 900.

Smrtna nesreča na Meljski cesti

NEMŠKI AVTOMOBIL DO SMRTI POVOZIL LJUTOMERSKEGA TRGOVCA IN HUDO POSKODOVAL MOTOCIKLISTA.

Včeraj popoldne se je pripetila na križišču Meljske ceste in Krempeljeve ulice smrtna avtomobilska nesreča. Po Meljski cesti sta z Aleksandrove ceste privozila dva nemška tovorna avtomobila. Bila sta namenjena na carinarnico k oceanitjenju. Istočasno se je v isti smeri pripeljal na motornem kolesu Igor Kukovec iz Ljutomera. Na zastitem sedežu je sedel ljutomerski trgovec Franc Cerček. Ko sta avtomobila krenila z Meljske ceste v Krempeljevo ulico, je motociklist hotel med obema nadaljevati vožnjo po

Meljski cesti. Toda ta poizkus je bil preveč tvegan in za motociklista usoden. Z vso silo je trčil v sredino tovarnega avtomobila. Trgovca Cerčka je vrglo pod avtomobil, čigar kolesa so mu zdrobila glavo. Nesrečnež je čez nekaj minut izdihnil. Motociklist Kukovec je dobil nevarne poškodbe in so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. Njegovo stanje je resno, vendar pa ne brezupno. Na kraju smrtno nesreče se je sestala policijska komisija, ki je ugotovila dejanski stan.

Še danes oddajte oglase

za sobotno-nedeljsko številko
»Večernika«, ki izide že jutri!

Usoda pokopališča na Teznem

SESTANEK TEZENCANOV, KI BO KONČNOVELJAVNO ODLOČIL O USODI POKOPALIŠČA

Vprašanje ponovne ureditve mestnega pokopališča ob Ptujski cesti na Teznem postaja iz dneva v dan predmet živahnega zanimanja Tezencanov, okoličanov in tudi meščanov. O tem problemu se je nedavno razvila celo časopisna polemika Ker je zahteva po tezenskem pokopališču vedno večja, so oblasti odobrile

sestaneke vseh hišnih posestnikov in ostalih prebivalcev Teznega in okoličinov. Ta sestanek bo v petek, 24. t. m., ob 20. uri v gostilni Šabeder na Ptujski cesti 9, na Teznem. Razpravljali bodo o otvoritvi pokopališča na Teznem in se bo usoda tega pokopališča odločila na tem sestanku.

Nove dobrote na živilskem trgu

OPAŽA SE NASTOP POMLADI — CENE PRECEJ NESTALNE

Mariborski trg je vsak dan boljše založen. Vidi se, da se je pričela pomlad in z njo pričetna sezona raznih zelenjav in tržnih dobrot. Cene so zelo nestalne. Tako se je krompir zaradi bližnje krompirjeve setve nekoliko podražil. Kilogram krompirja velja 1,25 din, merica po do 6,50 din. Prav tako se je iz istega vzroka povzela cena česnu, ki stane 10 din kg. Precej je na trgu karfiolje, ki jo prodajajo od 2 do 10 glavico ali pa 5 do 8 din kg. Novosti je dalmatinska glavna solata, ki je še precej draga. Kilogram te so-

late je po 10 do 12 din. Ista je cena dalmatinski endiviji. Zelo mnogo kupujejo radič. Kilogram radiča je po 10 din, precejšnje kupčke radiča pa velja 1 dinar.

Mariborski sadni trg je zelo reven. Prodajajo samo jabolka in suhe slive. Kilogram jabolk velja 4 do 9 din, suhe slive pa prodajajo po 8 do 12 din kg. Posebnost trga so ob petkih žabji kraki, ki so vsakokrat takoj razprodani. Venec žabjih krakov velja 2,50 din. Tudi prvi kozlički so že bili na trgu. Prodajali so jih po 40 do 50 din, kilogram pa po 20 din.

m. Z biljardno palco po glavi. V neki gostilni na Rotovškem trgu sta biljardirala mehanik Franc Hardinko in njegov znanec. Med igro sta se sprla in Hardinko je dobil tako močan udarec na glavo, da se je biljardna palca zlomila. Zadeva je prijavljena policiji.

m. Denar v slamnjači je izginil. Delavec Friderik Drož iz Vajna pri Jarenini je prijavil orožnikom, da mu je neznani storilec ukradel iz slamnjače ves prihranek v znesku 1800 dinarjev.

m. Nesreča z orožjem. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 27-letnega delavca Franca Gabrška od Device Marije v Brezju, ki se mu je po nesrečnem naključju sprožila pištola in mu razmesarila desno roko.

m. Od doma je pobegnil 17-letni fotografski vajenec Božo Kavčič z Vojašniškega trga 2.

m. Žrtve splašanih konj. Na Kralja Petra trgu se je včeraj splašal konj posestnika Alojzu Živku s Pobrežja, ki je padel pod voz. Kolesa so ga hudo poškodovale. Z voza je v Kosačkih padel tudi posestnik Anton Krajnc iz Korene v Slov. goricih. Nevarno poškodovanega voznika so prepeljali v bolnišnico.

m. Ukraden žensko krilo. Zasebnici Rozi Lesjak iz Loške ulice je nekdo ukradel novo žensko krilo. Tatvine je osumljena neka njena sestanovalka.

m. Kje je dresirani vojaški pes? Te dni se je z Bohove neznanomak zaletel dresiran vojaški pes, ki sliši na ime »Gigo«. Kdor bi o psu kaj vedel, naj to javi vojaškim oblastim ali orožnikom.

m. Putnikovi izleti. Od 1. do 22. aprila s parobrodom »Kraljica Marija« po Sredozemskem morju. Prijava do 20. t. m. — Od 21. do 30. aprila manjši izlet po istem morju. Prijava do 8. aprila. — Od 6. do 11. aprila velikonočni izlet na Jadran. Prijava do 3. aprila. — Od 8. do 11. aprila izlet v Budimpešto. — Do 23. t. m. prijava za velikonočna izleta v Grčijo in v Bolgarijo. — Z 20. t. m. poteče zadnji termin za Putnikovo poletovanje na otvoritev svetovne razstave v New Yorku.

Kino

* Grajski kino. Do vključno četrta izborni film Pesem slave z znamenitim pevcom Nini Martini.

* Kino Esplanade. Danes zadnjič »Žena na razpotju« in modna revija. Petek največji sportni film »Olimpiada«.

* Kino Union! Do vključno četrta prvovrstni francoski film »Krivec«, z znamenitim Pierre Blanchar.

* Zvočni kino Pobrežje 21, 25. in 26. marca pretresljivi film »Poslednje potovanje sv. Margarete«.

Mariborsko gledališče

Četrtek ob 20: »Pygmalion«. Red C. Petek: Zaprt.

Sobota ob 15: »Matura«. Znižane cene. Ob 20: »Prodana nevesta«. Znižane cene.

Nedelja ob 15: »Prodana nevesta«. Znižane cene. Ob 20: »Na ledeni plošči«. Znižane cene.

Radio

Petek, 24. marca.

Ljubljana: 11 Solska ura, 12 iz domačih kraljev, 13.20 Koncert RO, 16 Zenska ura, 20 Valčki, 20.20 Koncert gds. Sonja Ivančič in RO, 22.30 Angleški plošče. — Beograd: 12 Zabavni koncert, 17 Koncert na flauti in violini, 18.15 Proslava 10-letnice beogradske radiske postaje z velikim koncertom, 21 Koncert za proslavo, 22.15 Glasba za ples. — Solija: 13.20 Lahka glasba, 17.30 Vojaška godba, 19 Opera »Tristan in Izolda«. — Rim: 21.30 Händlov oratorij v 2 delih. — Firenze: 20.30 Verdijeva opera »Trubadur«. — Breslau: 20.10 Zellerjeva opera »Nadradur«. — Varšava: 19.05 Zabavni koncert.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2341 —2397, Berlin 1773,62—1791,38, Bruselj 742,25—754,25, Curih 985—1005, London 206,70—209,90, New York 4395,50—4455,50, Pariz 116,60—118,90, Trst 232,45—235,55. Elekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna skoda 460—464, 4% agrarij 63 bl., 4% sev. agrarij 62,50 d., 6% begl. obvl. 89,75—90, 6% dalm. agrarij 88,50—89,50, 7% stal. pos. 98 d., 7% inv. pos. 100,50 d., 7% Seligman 99 d., 7% Blair 91—91,50, 8% Blair 98 bl. Delnice: Narodna banka 7650 do 7750, PAB 228 d., Trbovlje 183—200.

m. Mestni župan v Beogradu. Mariborski mestni župan dr. Juvan je v važnih komunalnih zadevah odpotoval v Beograd.

m. Inšpekcija na policiji. Poslovanje mestne policije v Mariboru je danes dopoldne inspiciral banski inšpektor g. dr. Podboj.

m. Zborovanje Trgovske in obrtniške bolniške blagajne. V dvorani Trgovskega gremija je bil občni zbor Trgovske in obrtniške bolniške blagajne, ki ga je vodil predsednik g. Vilko Weitzl. Iz njegovega in tajniškega poročila g. Znidarčiča je razvidno uspešno delovanje te social. ustanove, saj je izplačala v 12 letih za zdravilne, zdravila, oskrbo v bolnišnicah in sanatorijih ter zdravilskih 1.661,493 dinarjev. Trgovska in obrtniška bolniška blagajna v Mariboru ima 382 zavarovancev.

m. Sokol Težno, ponovi v nedeljo, 26. t. m., ob 15. uri popoldne v šoli veseloigro »Pri belem konjčku«.

m. Euharistična ura. Vsak četrtek zvečer od pol 8. do 8. ure zv. je v cerkvi sv. Reš. Telesa tako imenovana euharistična ura. Namenjena je vsem, posebno pa za magdalensko predmestje.

m. Krstna predstava »Belega sveta«. 1. aprila bo v Spurejevi dvorani v Studenčih krstna predstava romantične operete mladega Kralja Rudolfa »Beli cvet«. — Uprizoritev bo pod okriljem Podnalka Rdečega križa deliške ljudske šole v Studenčih. Čisti dobiček je namenjen za letovanje revnih šolskih otrok.

m. Ukraden kolo. Železniškemu ključničarju Antonu Mlakarju je bilo iz večje gostilne Kokot na Studenčih ukraden kolo znamke »Weltrad« z evidenčnim številko 131215.

Kultura

Slikarska razstava Zlatka Zeja

V nedeljo, 19. t. m., dopoldne je odprl meščanskošolski učitelj Zlatko Zey v Beli dvorani Sokolskega doma na Aleksandrovi cesti razstavo svojih olj, gvašev in akvarelov. Kakor je simpatičen njegov pogum, da stopa že kar prvič pred javnost s kolektivno razstavo, bi bilo vendarle bolje zanj in za njegov razvoj, ako bi hotel previdnejšo pot soudeležbe pri razstavah večjih skupin. Moralni uspeh bi bil nedvomno večji, ako bi razstavil manj, pa tisto izbrano, kajti velika večina del, ki vise na sedanjih razstavi, še ni dozorela za javnost.

Zlatko Zey je autodidakt. S tem ni rečeno, da ne more biti umetnik in da ne more ustvariti resničnih umetnin. Koliko slavni slikarji vseh časov je hodilo njegovo pot! Toda ta pot je vedno težja kakor zložen kolovoz akademije in do cilja pride po njej le tisti, ki ima poleg talenta, ki je sicer prvi pogoj, tudi neizmerno veliko pridnosti in avtoritativnosti. Kogar lastna dela omamljajo, premagajo, je za vselej premagan. To velja res tudi za akademske slikarje, a nikoli v toliki meri, kakor za avtodidakte.

Zlatko Zey je dobil prve temelje slikarskega znanja pri prof. Gvajcu in prof. Čotiču in vpliva obeh prvih učiteljev še ni premagal. V skoraj vseh njegovih de-

lih, zlasti oljih, opažamo te vplive v tehniki slikanja, kompoziciji, barvah in celo v motivih. Ker sta pa bila Gvajec in Čotič dve nasprotji, prvi naturalist, drugi impresionist, ki se je v zadnjem času z muko trgal v novejši smeri, opažamo tudi pri Zeyu razkladnost: naturalizem, impresionizem in celo tudi še poznejše in novejšie vplive Muisča in Kavčiča (gvaši in akvareli). Tehnika slikanja je včasih celo na isti sliki različna (Sava). Gvajec vpliv se kaže tudi v zelenih krajinskih motivih. Taki motivi niso hvaležni in zmore jih le popolnoma zrel umetnik. Med Zejevimi zelenimi krajinskimi je bolj posrečen prav za prav le akvarel »Maruljkova klisura«.

Vendar ima Zey tudi na tej razstavi nekaj del, ki segajo nad dilematizem in dokazujejo, da bi se mogel z resnim trudom, studijem in avtoritativno razviti v kvalitetnega slikarja. Med olji velja to zlasti za »Krajino v februarju«. Tu je dobra tako kompozicija kakor tonska ubranost. Še več uspeha kaže v nekaterih gvaših, med katerimi naj omenim posebno krajino »Pri Kamnici«. Zato naj bi nadaljeval v tej smeri in se odločil tudi za enotnost stilске smeri brez eksperimentiranja. Razstava bo odprta še do nedelje zvečer.

Sport

30 najboljših teniških igralcev v državi

Upravni odbor Jugoslovanske zveze je že v jeseni določil lestvico 10 najboljših teniških igralcev, ki izgleda tako:

1. Punčec (Concordia, Zagreb), 2. Milčič (ATK, Zagreb), 3. in 4. Kukuljević (ZKD, Zagreb) in Pallada (ATK, Zagreb), 5. Schaffner (HASK, Zagreb), 6. Rudonovc (BTK, Beograd), 7. T. Kukuljević (ZKD, Zagreb), 8. Konjović (Sumadija, Beograd),

9. Kovac (HASK, Zagreb) in 10. Smerdu (Ilirija, Ljubljana). Sedaj pa je JTS določil še nadaljnjih 20 najboljših igralcev. Zanimivo je za nas, da so med njimi tudi Blanke (Rapid, Maribor), Albanež (ISK Maribor) in Banko (Ilirija, Ljubljana), ki zavzemajo na celotni lestvici 19., 25. in 26. mesto.

Železnikar — ČSK

V nedeljo pop. ob 15.30 bo na stadionu prvenstvena nogometna tekma med gornjima kluboma. Ker rezultat tekme na vrstni red na tablici mariborske skupine ne more vplivati, bo tekma dobila več ali manj značaj prijateljskega srečanja, ter bo na ta način nudila gledalcem tudi mnogo lepši sport. Predigri bosta nastopila dva teama subjuniorjev SK Železnikarja.

Občni zbor SK Celja

Sinoči je bil v Celjskem domu dobro obiskan občni zbor SK Celja. Po poročilih odbornikov in sekcij — nogometne, lahko-atletске, teniske, smučarske, ping-pong, sabjaške in plavalne — je bil izvoljen večnomni stari odbor s predsednikom g. Ravnikarjem Božom. Društvo je poklenilo skupno s Sokolom akcijo, da dobi namesto Glasje novo primerno igrisče. Glavina je pričela za Glasje za zabijati količke, prostor parcelirali in podirali plotove, čeprav ima po pogodbi 50 let v najemu igrisče SK Celje.

BANOVINSKO PRVENSTVO V ROKOBORBI

SSK Maraton v Mariboru bo priredil v soboto, dne 25. marca, ob 20. v dvorani Zadrzne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti 6 tekmovalne za prvenstvo dravske banovine v rokoborbi.

Tekmovalo se bo po pravilih JTAS. Vsak klub, ki želi na tem tekmovalju sodelovati, mora biti član JTAS ter mora biti vsak njegov prijavitelj atlet verificiran ter predložiti verifikacijsko prijavnico. Pristopnina za start vsakega atleta znaša din 10.— in se plača pred pričetkom tekmovalja. Klubi lahko nastopijo v vseh kategorijah, toda v vsaki največ s tremi atleti. Tehtanje atletov bo eno uro pred pričetkom tekmovalja v gori omenjeni dvorani.

NEDELJSKI ŠPORT V DRŽAVNEM PRVENSTVU

V nedeljo se bo odigralo 17. kolo tekem za državno prvenstvo. Nastopili bodo sledeči pari: v Beogradu Jedinstvo—HASK in Jugoslavija—Slavija (Varaždin), v Zemu Zemun—BSK, v Skoplju Gradjanski—BASK, v Zagrebu Gradjanski—Hajduk, v Sarajevu Slavija—Ljubljana.

SMUSKI VZTRAJNOSTNI TEK NA POKLIJKU

SmK Ljubljana bo priredil v nedeljo, 26. t. m., na Pokljiki vztrajnostni tek na 30 km za prvenstvo JZSS. Start bo ob 8. pred Sporthotelom, kjer bo tudi cilj. Prijava sprejeta do 24. marca opoldne tehn. ref. kluba Zoran Bogdan, Ljubljana. Finančna direkcija, naknadne prijave na se sprejemajo najkasneje do 25. t. m. v Sporthotelu na Pokljiki.

GRADJANSKI BO JE IGRAL V SARAJEVU?

Znano je, da je lani prišlo na prven-

stveni tekmi Slavija (S)—Gradjanski v Sarajevu do incidentov, ki so imeli za posledico, da je članstvo Gradjanskega na izrednem občnem zboru sklenilo, da naj se prekinje vse veze z imenovanim sarajevskim klubom. V smislu tega sklepa Gradjanski res ni nastopil proti Slaviji v tekni za zimski pokal. Sedaj, bi moral odigrati 9. aprila prvenstveno tekmo v Sarajevu, pa bo Gradjanski najbrže vendarle nastopil, ker so sankcije na danje tekem par forfeit jako težke in ker končno zahteva interes kluba in hrvatskega sporta, da se Gradjanski hodi za t. d. točki, ker je on še edini prdsilavnik ZNP-a, ki lahko ogrozi BSK-u prvo mesto.

USPEHI FRANCOZOV V CANNESU

Na teniskem turnirju v Cannesu so si vsa prva mesta priborili Francozi. Edino Poljak Bawarowski se je kot edini tuječ plasiral v finale, kjer pa je izgubil proti Francozu Petri s 7:5, 7:5, 6:2. Simone Mathieu se je z zmago nad Lafarguom s 8:6, 6:3 revanširala za nedavni poraz. V igri gospodov v dvojce pa je francoski par Pelizza-Legay izgubil proti paru Petra-Lesueur (Francija) z rezultatom 6:4, 6:1, 7:5.

s Poverjeništvu SOLN-pa v Mariboru (službeno). Strogo obvezni plenarni sešatek mariborskih nogometnih sodnikov bo jutri ob 20. pri Zamorcuc. Pozivajo se interesi za polaganje sodniške izpita, da se čimprej prijavijo na naslov poverjenstva, ker se bo kmalu začel tečaj. Doslej se je prijavilo 6 interesentov. Ako se jih prijavijo še nekaj, bo poverjenstvo vložilo prošnjo, da se dovoli izpitni termin v Mariboru.

s V pokalni turnir za prvenstvo Ljubljane v namiznem tenisu bo priredil v soboto popoldne in nedeljo SK Korolan v svoji dvorani na Rakovniku. Pokroviteljstvo nad turnirjem je prevzel predsednik mesta dr. Juro Adlešič. Tekmujejo juniorji in seniorji ter moštva. Prijave je treba poslati najkasneje do 24. marca na naslov SK Korolan, Rakovnik-Ljubljana.

s Ligaško tekmo med sarajevsko Slavijo in Ljubljano v Sarajevu bo sodil as. g. Nemković (Dokmanović). Med delegiranimi sodniki citamo tudi ime Ljubljancina g. Macoratičja, ki je delegiran za tekmo Gradjanski—Hajduk v Zagrebu.

s Naš reprezentativac in dvakratni rekord Josip Kotnik (Concordia) si je na treningu poškodoval nogo, tako da morda ne bo mogel startati na cross-country za državno prvenstvo, v slučaju starta pa bo gotovo močno handicapiran radi te blazne.

s Rumunijo bosta zastopala v single igrah za Davisov pokal igralca Schmidt in Coraulescu.

s V Versaillesu je v finalu teniškega turnirja Ferret premagal Pellizzo v razmerju 6:4, 6:0.

s Črkiči Grasshoppers je z zmago nad moštvo Young Fellows v razmerju 2:6 (2:0) nastel prvi finalist v švicarskem cupu, drugi se ri delčlen.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

Med tem napetim molkom, ki je nastal po besedah gospe Willensove, je bila Lejla Selcottova naglo vzdihnila, tako da je bilo to slišati.

Toda na obrazu Denise Selcottove ni bilo najmanjšega znaka zmedenosti ali tesnobe. Zdelo se je, kakor da niti slišala ni tega govora. Vendar pa se je zdaj pa zdaj v tino streslo njeno telo.

»Gospe Selcottovi prinesem kako ogri-njalo,« je pošepetala inspektorju Celia Burnetova in odhitela iz sobe.

Niti ena beseda ni bila izpregovorjena v sobi, dokler je bila odsotna. Z namenoma brezizraznim pogledom je zrl Reynolds na vse te molčeče priče. Norrington in Vane Ingram sta zrla na gospo Selcottovo z vidnim tesnobnim pogledom. Filip Mansfield je gledal čemerno brezbrizno v nasprotno steno. Lejla Selcottova si je grizla spodnjo ustnico in se trudila, da bi se obvladala.

Celia Burnetova se je vrnila z rjavim kožuščkom, ogrižila z njim gospo Selcottovo in ji stala varuško ob strani.

»Gospodična Selcottova, poznate to-lež?« ji je pokazal inspektor fotografijo,

kateri je dal Bill Dale toliko važnosti.

Deklica je pogledala, potem pa se brezmočno ozrla po sobi, kakor otrok, ki je pozabil pesnico, katero bi moral deklarirati.

»Ne vem zanesljivo,« je rekla prav tiho.

Njena mačeha je naglo vrgla kožuh raz sebe in vzela fotografijo iz Lejlinih nervoznih prstov. Zdelo se je, da se je otrešila svoje brezdušne omame.

»Ne čudim se, da je ne poznate, Lejla,« je rekla gospa Selcottova z nekoliko neveselim smehljajem. »To je tako revno, da komaj jaz poznam. Strašna karikaturna,« je izjavila in vrgla fotografijo na mizo.

»Ali mi morete povedati, kdo je original te fotografije?« jo je vprašal Reynolds.

»Nisem posebno ponosna na to, da moram priznati, da sem to jaz,« je hladno odgovorila gospa Selcottova. »To ni ravno lepa reč.«

Hladna jeza se je polotila Reynoldsu. Torej ta žena, ki je bila videti duševno strita, je kazala tukaj samo svojo igral-sko tehniko! Zdal, ki jo bila prisiljena

62

odvreči vso navideznost, je obravnavala vso stvar s svojo izvršeno klubovalnostjo. »Tale fotografija ni določena za konkurenco lepote, gospa Selcottova,« je rekel ledeno. »Tukaj je za to, da se dožene oseba te žene, ki jo predstavlja.«

Gospa Selcottova je dvignila roke.

»Moj odgovor ste že čuli, gospod inspektor. — Naj mi da nekdo cigareto!«

Njene oči so iskale Mansfielda. Ponudil ji je svojo dozo, ji prižgal vžgalico in ji jo je držal, dokler mu ni slabotno pokimala.

»Tako, to je boljše,« je rekla globoko vdihujoč cigaretni dim. »Ne skrbite za moj kožuh, inspektor,« se je obrnila k Reynoldsu, ko je videla, da pobira njen kožuh. »Zdal ga res ne potrebujem več, hvalate!«

»Jaz pa, gospa Selcottova,« je rekel Reynolds. »Cigav je že vprašal.«

»Mojte je odgovorila s poudarkom, ki je lahko vzbujal pozornost — all izražal jezo.«

»Ali je ta kožuh nosil še kdo drug? Na primer gospodična Selcottova?«

»Ne! Je takoj odgovorila gospa Selcottova. »Moja pastorka ima tudi podobnega, toda z drugačno podlago.«

»Ali bi mi popisali podlago svojega kožuha, gospodična Selcottova?« se je obrnil Reynolds k deklici.

Lejla Selcottova si je ovlažila ušehle

ustnice ter obrnila oči od svoje mačeha. »Moja podlaga je siv in rožast brokat,« je zašepetala; to šepetanje je zvenelo tako, kakor bi hotela govoriti glasno, a ji je odnoval glas.

»Ali se spominjate, da ste imeli kdaj na sebi tale kožuh? Prosim, odgovorite mi določno in dobro premislite. Vem, da vi in gospa Selcottova pogosto nosite druga druge obleke.«

»To je slučajno edini komad, ki si ga nisve nikoli zamenjali,« ga je prekinila gospa Selcottova. »Lejla je zoprna moja podloga, meni pa njena.«

Reynolds jo je ustavil.

»Prosim sem vašo hčerko za odgovor, gospa. Prosim, gospodična Selcottova?«

»To je popolna resnica. Ne ugaja mi tale podlaga in tega kožuha nisem imeli nikoli na sebi,« je odgovorila deklica.

V tem trenutku je Reynolds užival sladkosti zmage. Slednjič je vendar dokazal eno stvar z vso veljavnostjo. Kožuh, ki ga je držal v roki, je bil gospe Selcottove in ga je po lastni izjavi nosila izključno samo ona. In ta kožuh je imel na sebi žena z modrim opalovim prstnom — žena, ki je obiskala Karla Ardena v Ingramovem stanovanju nekaj dni pred Ardeenovo smrtjo. Parsons je vide prstan in postržnica je opisala kožuh in njegovo rjavo podlogo z uvezenim zelenim in zlatim zmajem.

Zanimivosti

Obisk francoskih vladarjev v Angliji

LEBRUN JE ČETRTI SUVEREN, KI JE URADNO POSETIL LONDON

Razmere med Francijo in Anglijo so bile v zgodovini dolgo časa napete. Po junaškem podvigu Devise Orlanske se je sovraštvo polagoma razbilo in kralj Louis Filip je od 2.—7. septembra 1843. imel v posetih angleško kraljico Viktorijo. Leto kasneje je v oktobru obiskal Louis Filip London.

V imperialni politiki Anglije je imela Francija poslednjo vidno vlogo. Dne 10. aprila 1854. je sklenil London s Parizom zvezo pogodbo, v krmilski vojni sta obe državi nastopili složno proti ruskim težnjam do Carigrada. V aprilu 1855. sta Napoleon III. in cesarica Evgenija uradno posetila Anglijo, kjer je našel pribežališče tudi prežani kralj Louis Filip.

V kolonialni politiki sta si bili obe državi, po padcu Napoleona III., marsikje v navzkrižju. Na začetku našega stoletja

so se odnošali med sosedoma ob Kanalu vidno boljše. V maju 1903. je obiskal angleški kralj Edvard VII. Pariz, iz katerega je odnesel že kot princ Waleski lepe spomine. Dne 7. julija istega leta je predsednik francoske republike Emile Loubet vrnil obisk. Oba suverena sta v okolici Londona prisostvovala sijajni paradi angleške vojske. Pri tej priliki so bili položeni prvi temelji leto kasneje utrjeni zvezi »Entente cordiale«, ki je po težkih preizkušnjah med veliko vojnjo postala pomemben činitelj evropske mednarodni politiki. Poset Lebruna, ki zdaj vrača lanski obisk angleških suverenov na francoskih tleh, je četrti uradni akt francoske zgodovine te vrste, ko se v najtežjih dneh evropske zapletenosti utrjuje prijateljske vezi obeh imperijev.

Lik ženske in kače v človeški domišljiji

ZNAJSTVENICA, KI JE VSE ŽIVLJENJE POSVETILA STRUPENJACAM

Znanstvenica, Curie si je med ženami ustvarila nesmrtno slavo. Ga. Marija Phisalix, članica francoske Akademije znanosti, se je pa vse svoje življenje bavila s proučevanjem strupenih živali. Prvotno je pomagala svojemu možu, kustosu pariskega naravoslovnega muzeja, po njegovi smrti je sama nadaljevala nevarno delo.

Razven strupenih kač je ga. Phisalix raziskala strupene pike škorpionov, pajkov, čebel, os, sršenov, mravelj in morskih mehkužcev. Polzusi z nedolžnimi žabami in krastačami so pokazali, da imajo tudi te živali pod kožo skrit strup. Nekatere živalce so zelo odporne proti strupom. Zaba n. pr. brez škode pohrusta strupene žuželke, ne umori je dvakrat večja količina strupa, potrebna za umor morskega praščka. Jež poje gada, ne da bi mu strup škodil.

Fiziološki učinek nekaterih strupov v krvi je različen. Perzijski kralj Mitridat je bil vedno v nevarnosti, da ga bližnji sovražniki zastropijo. Skrivaj je jemal strup, sprva v majhnih, kasneje večjih dozah, dokler ni postal do neke mere varen pred njim. Ko se mu je lastni sin upri

in ga je oblegal, se je Mitridat zaman trudil da bi se zastrupil. Da bi ne prišel sovražnikom živ v roke, je prosil vojaka, naj ga prebode z mečem. Egipčanska kraljica je preizkušala učinek gadjega strupa na sužnjih in šele potem se je dala sama piliti do smrti.

Modrost žene in kače je že v pregovoru. Obe sta enako zvitji in zapeljivi. Pramači Eva je bila zapeljana po kači, zaradi nje se je morala pokoriti. V drugih bajkah sta žena in kača sovražnici. Po svoji volji se izpreminja zakleta kraljica v kačo in narobe. Vselej je pa krasna, zapeljiva nevarna.

Pokojni dr. Serko je bil velik prijatelj kač. Prešerna je soka žeje goljufa kačaspejla v svet. V neštetihi romantičnih pravljicah, pesmih, slikah in likih nahajamo usodepolno domnevo o sorodstvu med kačo in žensko. Aleksander Veliki je oboževal samega sebe, mence, da izhaja iz boga Zeusa, ki se je bil prelevil v kačo in kot tak zapeljal njegovo mater. Homer poje o Meduzi, katere krasne kite so se za kazen izpremenile v zvijačoj se kači...

Muhe, ki premerijo 1300 km na uro

HITROSTNI REKORDI ŽIVALI, S KATE RIMI SE KOSA ČLOVEŠKI VELEMU

Človek je s svojimi iznajdbami postal hitrejši od vetra, ptica ali ribe. Kot najhitrejša ptica velja azijska lastovica, hudournik, ki leti z brzino 350 km na uro preko visokih gor. Najhitrejša riba tarpon (megalops atlanticus), premeri 130 km na uro. Med štirinožnimi živalmi se postavja indijski leopard z rekordom 95 km na uro.

Zoologi trdijo, da je leopardu sorodna mačka, nazvana čitah, še hitrejša. V Indiji jih udomačijo za love kakor nekaj sokole. V džungli jih izpuste iz kletk in potuhnjena žival se takoj splazi za plenom. Njegov blisk se vržejo mačke na rivo, ki jim le redkokdaj uidejo. Antilope in gazele, ki jih še tako hitri lovski psi ne morejo ujeti, prehite čitahi z lahkoto.

Angleški prirodoslovni časopis poroča o bitju, ki prekaša v hitrosti vse živalski svet. Je to neke vrste muha, cephenomyia po imenu. Rumeno svetiljajoča se žuželka ni večja od čmrlja, napravi pa lahko 1300 km na uro, polovico hitrosti od puške kroglet živi visoko v planinah in učenjaki si belijo glave, če niso morda

ultravioleto žarki, ki dajejo živalci tolikšno pogonsko silo. Saj morajo njene peruti zamahniti večstočkrat na sekundo, medtem ko napravi vijak 2000 obratov na minuto.

Ali bo človek tudi to muho prekosil? Človeški um drvi v letalski tehniki novim rekordom nasproti in če se ljudem posreči premagati hitrost čudovite žuželke, bodo znanec z letali obleteli svet v enodnevnem izletu...

Ženske v anekdotah

Pred koncertom v Londonu je Rubinstein pred vhomod v dvoranu zaprosila neka dama, če bi ji mogel preskrbeti vstopnico, ker je baje že vse razprodano.

— Mylady, je odgovoril umetnik, razpolagam samo z enim prostorom v dvoranu, ki ga vam, če boste zadovoljni, rade volje odstopim.

— Najiskrenejša hvala vam za prijaznost. In kje je ta prostor, če smem vprašati?

— Pri klavirju, milostiva!

Vojna in ljudje

Znameniti angleški pisatelj Alfred A. Horn opisuje v svoji knjigi »Trader Horn« življenje in mišljenje srednjeafriških divjih plemen. Tako je nekoč nedanoma izbruhnila vojna med plemeni Mpangvesov in Okelsov, ko je bil mr. Horn ravno na meji njihovih ozemelj. V veliki zaskrbljenosti je hotel k poglavarju Mpangvesov in se mu ponudil za mirovnega posredovalca.

Poglarv Apaue, ki je imel na glavi star cilinder, a na golih rokah manšete, se je na široko zasmel in dejal, da je Hornovo posredovanje še prezgodnje, ko se žal njegovo plemo ne bojuje trenutno z nikomer razen z Okelisi, dočim se mora vendar stalno bojevati, da se tako nauči vojnega znanja in izkušnosti. Češ, to je neobhodno potrebno zlasti za mladino, da se tako prekalji z vojnimi duhom. Začuden Horn ga je vprašal, če ni te svoje modrosti morda črpal iz naukov nekega jako vodilnega evropskega državnika, pa mu je Apaue ponosno zatrdil, da je to le staro izročilo afriških plemen.

Slavni francoski romanopisec André Maurois pa opisuje v svoji knjigi »Les discours du Dr. O'Grady«, kako so doživljali svetovno vojno angleški in francoski vojaki v severni Franciji in se sprašuje, katere je bila ona magična moč, ki je naglala Angleža, da se je prostovoljno odpovedal udobnim naslanjajem svojega kluba in londonskim prelestim ter se strmoglavil v strašno klanje po flandrijskih močvirjih, kjer je kosila smrt? Maurois pride do spoznanja, da se v evropskem kulturnem človeku, v trenutku ogroženosti njegove domovine, pojavi atavistični čut povezanosti narodnega kolektiva, ki je tako močan, da kot pranasov ohranitev plemena nadvlada kulturno spoznanje in odvratnosti vojne in vojni grozot.

Darujte za azilni sklad PTL!

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za to oglasje je din 5.—. Oglasje ohranilo dolgovano in število oglasov izstavi din 1.—. Na besedi. Najmanjši znesek za ta oglasje je din 10.—. Oglasje izstavi besede se računajo dvojno. Oglasni zvezek za enkratno objavo stane din 2.—. Znesek za mala oglasja se oplačuje takoj pri naročilu oglasov. Za vse vložitve in plačila v naročilu ali na dan nastopa oglasov na denarni račun št. 11.009. Za vse oglasne odgovore glede malih oglasov se mora obrniti znanca št. 3 dno.

Razno

DAMSKÉ TORBICE
denarice, aktovke, kovčegi.
Velika izbira, nizke cene, pri
M. Šterbal. 2360

OSEBA

ki je zamenjala 1 črno moško
suknjo v gostini Klobasa.
Študenti. se naproša, da jo
odda tam. 2370

V nedeljo popoldne sem v
Študentskih zgradbi

DENARNICO

z 280 din. Pošten naiditelj naj
jo vrne Bračec Marja, Rib-
niška ul. 2. 2372

ZA TEŽKA DELA
MOČNA VINA
dobite nalcenejša pri Senici,
Taitenbachova. 2377

HALO! — HALO!
Od danes naprej pristne tr-
žajške pince samo v pekarni
Robausov nasl. Rakuša, Ko-
roška cesta. 2390

Posest

MALA KMETIJA
4 orali zemljišča, sadonos-
nik, travnik, mlve, tudi po-
sebnost za deliti z domačo,
napredaj. Pekre 5. 2379

Prodaj

DOBRA IDOČA GOSTILNA
na prometnem kraju se radi
družinskih razmer odda. Po-
nudbe na upravo pod »Kapi-
tal 20«. 2387

Soba odda

PRAZNA SEPARIRANA SO-
BA
se odda, Slovenska 20. 2374

VELIKA LEPA SOBA
pri glavnem trgu, pripravna
za parno, se odda. Vprašati
v upravi lista. 2376

Odda se
OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhomod. Metel-
kova ul. 53-1. magd. predm.
2382

Stanovanje

Oddaj
DVOSOBNO STANOVANJE
z dne 1. 4. 39. Radvanjska
c. 20, vprašati isto tam. 2371

Soba isče

SOBO
prazno ali opremljeno, s po-
sebnim vhomod isčem. Ponud-
be na upravo »Večernik«
pod »Priloge«. 2378

Stanovanje isče

ISČEM SOBO IN KUHNJO
s 1. aprilom v mestu ali v
Študentski. Ponudbe na upra-
vo lista pod »Stanovanje«. 2373

Službo dobi

KROJAŠKA POMOČNIKA
za damsko dela sprejemni
v stalno službo. Naslov v upra-
vi. 2383

Znanja želi

GOSPOD
plemeniteza znanja. Želi
spoznati samostojno ženo v
svrhu skupnega gospodinjstva
Ponudbe do juži na upravo
pod šifro »Arhitekt«. 2389

METAL-BOX 45

Z VLOŽENIM RUMENIM SITOM IN
2 BRILJANTNIMA ISKALCEMA.

JAKO OSTRI POSNETKI

IDEALNA KAMERA ZA ZAČETNIKE

Uporabljajte AGFA-ISOCROM film.

din 75.-

DOBI SE V VSEH FOTO-TRGOVINAH